

Sygn. akt V U 2704/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku L. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania L. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 1 lutego 2013 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 1 lutego 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy L. K. (1) prawo do emerytury pomostowej od 15 stycznia 2013 r.,**

II. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia,**

III. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz wnioskodawcy kwotę 467 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oddalając wniosek w pozostałym zakresie.**

Sygn. akt VU 2704/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 01 lutego 2013 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. – po rozpoznaniu wniosku z dnia 15 stycznia 2013 r. – odmówił L. K. (1) (K.) prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy przytoczył treść art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych wskazując, że ubezpieczony nie ma prawa do przedmiotowego świadczenia, gdyż nie udowodnił żadnego okresu pracy, o której mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał jako okresu pracy w szczególnych warunkach następujących okresów zatrudnienia wnioskodawcy:

- od 25 stycznia 1989 r. do 08 lipca 2005 r. w spółce (...) S.A. z siedzibą w W., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 13 stycznia 2006 r. nie określono charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz powołano się na nieobowiązujące przepisy branżowe;
- od 02 listopada 2005 r. do 15 maja 2006 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w L., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 12 czerwca 2006 r. nie określono stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem właściwego zarządzenia resortowego,
- od 08 listopada 2006 r. do 21 sierpnia 2011 r. w Miejskim Zakładzie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 21 sierpnia 2011 r. nie określono charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji ww. rozporządzenia Rady Ministrów oraz nie określono stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem właściwego zarządzenia resortowego.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył L. K. (1) domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Wskazał, że decyzja z dnia 01 lutego 2013 r. została wydana przy uwzględnieniu treści błędnych świadectw pracy, ponieważ w świadectwie pracy z dnia 13 stycznia 2006 r. wskazano, że wykonywana w okresie od 25 stycznia 1989 r. do 30 czerwca 2005 r. praca mistrza zmianowego odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział XIV, poz. 24 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., podczas gdy w rzeczywistości odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział XIV, poz. 24 tego załącznika oraz, że praca palacza kotłowego – operatora energetycznego wykonywana w okresie od 01 lipca 2005 r. do 08 lipca 2005 r. odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział II poz. 61 załącznika do ww. rozporządzenia, podczas gdy w rzeczywistości odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział XIV, poz. 1 tego załącznika. Ponadto, w świadectwie pracy z dnia 21 sierpnia 2011 r. wskazano, że wykonywana w okresie od 08 listopada 2006 r. do 21 sierpnia 2011 r. praca palacza kotłów wysokoprężnych odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział II, poz. 61 załącznika do ww. rozporządzenia, podczas gdy w rzeczywistości odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział XIV, poz. 1 tego załącznika. Wnioskodawca podał nadto, że w świadectwie pracy z dnia 30 kwietnia 2012 r. wskazano, iż wykonywana w okresie od 24 listopada 2011 r. do 29 lutego 2012 r. oraz od 01 marca 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r. praca palacza kotłów wysokoprężnych nie jest pracą w szczególnych warunkach, podczas gdy praca ta jest pracą w warunkach szczególnych i odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział XIV, poz. 1 załącznika do ww. rozporządzenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że wnioskodawca wykazał 28 lat, 11 miesięcy i 28 dni stażu ubezpieczeniowego, o którym mowa w art. 4 pkt 4 ustawy o emeryturach pomostowych. W dniu (...)osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat. W dniu złożenia wniosku o emeryturę pomostową nie pozostawał w zatrudnieniu.

Sąd ustalił:

L. K. (1) urodził się w dniu (...) W dniu(...)wnioskodawca ukończył 60 lat.

Wnioskodawca legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 28 lat, 11 miesięcy i 28 dni. W dniu składania wniosku o emeryturę pomostową nie pozostawał w zatrudnieniu.

(bezsporne)

W okresie od 25 stycznia 1989 r. do 08 lipca 2005 r. L. K. (1) był zatrudniony w (...) Zakładzie (...) S.A. z siedzibą w W. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mistrza zmianowego na terenie kotłowni i sieci ciepłej miasta J., w której wytwarzano ciepło sprzedawane na rzecz miasta J.. (...) powstało po przekształceniu Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa (...) w L., a następnie – po przejściu Zakładu przez Urząd Miasta, zdecydowano o wydzierżawieniu go (...) (lata 1996 – 2000).

Początkowo wnioskodawca był jedynym pracownikiem zatrudnionym na stanowisku mistrza zmianowego i pracował w systemie trzyzmianowym. W dalszych latach w przedsiębiorstwie zatrudniono kolejnych dwóch pracowników na stanowisku mistrza zmiany. Od tego czasu praca organizowana była w systemie jednozmianowym.

Praca kotłowni opierała się na pracy kotłów mialowych. W zależności od temperatury powietrza mistrz decydował, ile kotłów zostanie włączonych do ruchu oraz jaki węgiel będzie bunkrowany do zasobników, natomiast utrzymywaniem odpowiednich parametrów zajmowali się palacze. Co godzinę wnioskodawca spisywał temperatury zasilania, temperatury powrotu oraz temperaturę zewnętrzną na hali kotłów, na podstawie których sporządzał raport zmianowy.

W spornym okresie L. K. (1) nadzorował głównie pracę zatrudnionych w ciepłowni palaczy, a także elektryków, pomocników palaczy, ślusarza, automatyka (od lat 90 – tych), operatora sprzętu ciężkiego oraz pracowników transportowych. W tym celu dokonywał obchodu całego obiektu, tj. placu węglowego, hali kotłów, węglarki oraz pompowni. Jednorazowy obchód zajmował około pół godziny. Pracownicy wydziału sieci i stacji uzdatniania wody podlegali bezpośrednio kierownikowi elektrociepłowni.

W ramach nadzoru nad pracownikami ubezpieczony prowadził ewidencję pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwie, rozpatrywał wnioski o urlop, wypełniał karty urlopowe, rozliczał czas pracy, sporządzał rozliczenia takie jak parametry zasilania, rozliczał tzw. „dobówki”. Czynności biurowe zajmowały wnioskodawcy około 15 % dziennego czasu pracy. W późniejszym czasie wnioskodawca wykonując powyższe czynności korzystał z komputera, w związku z czym czas potrzebny na ich wykonanie uległ zmniejszeniu. Wnioskodawca kierował grupą od 2 do 5 – 6 pracowników.

W spornym okresie wnioskodawca zajmował się również dozorem urządzeń energetycznych (kotły wysokiego ciśnienia, pompy, stacje uzdatniania wody, taśmociągi nawęglania i odzulfiania, wentylatory ciągu i podmuchu) oraz usuwaniem awarii i sporządzeniem protokołów awarii. W zależności od potrzeb sporządzał harmonogram prac remontowych, w którym ujmowano maszyny przeznaczone do remontu oraz ustalano regulamin kosztów tych remontów. Wnioskodawca zajmował się również rozliczaniem opału. W tym celu odczytywał wskazania przyrządów pomiarowych i na tej podstawie wyliczał ilość węgla spalanego w procesie technologicznym.

Dowód:

- wyjaśnienia wnioskodawcy L. K. (1)(k. 86, e – protokół 00:24:06 – 00:32:40, k. 167, e – protokół 00:03:58 – 00:26:30),
- zeznania świadka K. C. (k. 74 verte, e – protokół 00:10:37 – 00:32:32),
- zeznania świadka W. Ł. (k. 75 verte, e – p protokół 00:40:51 – 01:09:22),
- zeznania świadka J. P. (k. 85 verte, e – protokół 00:03:11 – 00:20:43),
- opinia biegłego z dnia 27 lipca 2015 r. (k. 175 – 185),
- świadectwo pracy (k. 12),
- świadectwo pracy z dnia 21 sierpnia 2011 r. (k. 13 – 14),
- świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 2012 r. (k. 15 – 16),
- zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 29 grudnia 2009 r. (k. 20),
- świadectwa kwalifikacyjne (k. 21 – 24),
- wyrok Sądu Rejonowego w Jaworze z dnia 08 grudnia 2005 r., sygn. akt IV P 155/05 (k. 52 akt o IV P 155/05),

- akta emerytalne, tom II (świadczenie pracy z dnia 13 stycznia 2006 r. – k. 4, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 czerwca 2006 r. – k. 11, świadectwo pracy z dnia 21 sierpnia 2011 r. – k. 12 – 13, świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 2012 r. – k. 14).

W okresie od 02 listopada 2005 r. do 15 maja 2006 r. wnioskodawca pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w L., na stanowisku palacza kotłów wysokoprężnych.

W okresie od 08 listopada 2006 r. do 21 sierpnia 2011 r. L. K. (1) był zatrudniony w Miejskim Zakładzie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza kotłów wysokoprężnych. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa było dostarczanie ciepła na terenie Ś. i okolicznych miejscowości.

W sezonie grzewczym, który przypadał od września do maja każdego roku wnioskodawca zajmował się obsługą pomp i kotłów wodnych, obsługą układu nawęglania oraz układu odżużlania. Do obowiązków palacza kotłów należało również utrzymanie odpowiednich parametrów w kotłach. Praca od września do maja organizowana była w systemie trzymianowym.

Poza sezonem grzewczym L. K. (1) pracował na jedną zmianę. W tym czasie zajmował się konserwacją i remontami pomp, wentylatorów i kotłów pracując jako pomocnik ślusarza, pomocnika spawacza oraz pomocnik elektryka.

Dowód:

- zeznania świadka A. Ł. (k. 75 verte, e – protokół 00:33:07 – 00:40:36)
- zeznania świadka K. C. (k. 74 verte, e – protokół 00:10:37 – 00:32:32).

W dniu 15 stycznia 2013 r. L. K. (1) złożył wniosek o emeryturę pomostową. W dacie złożenia wniosku nie pozostawał w stosunku pracy, który uległ rozwiązaniu z dniem 21 sierpnia 2011 r. Po rozpatrzeniu wniosku, decyzją z dnia 01 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił L. K. (1) prawa do emerytury pomostowej.

Dowód:

- akta emerytalne, t. II (wniosek z dnia 15 stycznia 2013 r. – k. 1 – 3, decyzja z dnia 01 lutego 2013 r. – k. 21).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie L. K. (1) zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 j.t.), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 – 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 – 9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 (prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem

mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy) i ust. 3 (prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy);

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Wskazane wyżej przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury pomostowej muszą zostać przez ubezpieczonego spełnione łącznie.

W sprawie poza sporem pozostawało, że L. K. (1) spełnia przesłanki określone w art. 4 pkt 1 i 3 ww. ustawy. Ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r. oraz ukończył 60 lat w dniu (...). Bezsprzecznie pozostawało również, że spełnia on warunek posiadania okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego dla mężczyzny co najmniej 25 lat (art. 4 ust. 4). Ubezpieczony legitymuje się bowiem ogólnym stażem pracy wynoszącym według wskazań organu rentowego – 28 lat, 11 miesięcy i 28 dni. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową nie był zatrudniony, co oznacza, że spełniony został nadto warunek, o którym mowa w art. 4 pkt 7 ww. ustawy.

Sytuację wnioskodawcy należało także przeanalizować pod kątem spełnienia przesłanek z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Przepis ten został zamieszczony w rozdziale dotyczącym przepisów przejściowych. Stanowi on wyjątek od warunków ustalenia prawa do emerytury pomostowej określonych w analizowanym już przepisie art. 4 ustawy. Zgodnie z przepisem art. 49, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1 – 5 i 7 i art. 5 – 12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Istotę omawianej regulacji najlepiej oddaje w ocenie Sądu teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. (sygn. II UK 164/11, Lex nr 1289168), zgodnie z którą:

„1. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009 r.,

2. Osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych)”.

Zdaniem Sądu, L. K. (1) nie spełnił wprawdzie przesłanek warunkujących przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej określonych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych (a dokładnie warunku wskazanego w art. 4 pkt 6 ustawy), to jednak z uwagi na spełnienie przez wnioskodawcę przesłanek przewidzianych w art. 49 ww. ustawy, wnioskodawca nabył prawo do emerytury pomostowej z dniem 15 stycznia 2013 r.

W sprawie okolicznością sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy L. K. (1) wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w wymiarze niezbędnym do nabycia prawa do emerytury pomostowej. W ocenie organu rentowego, wnioskodawca nie wykazał żadnego okresu pracy, o której mowa w art. 4 punkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych, natomiast wnioskodawca argumentował, że prace w warunkach szczególnych wykonywał w okresie zatrudnienia: 1) od 25 stycznia 1989 r. do 08 lipca 2005 r. w spółce (...) S.A. z siedzibą w W., 2) od 02 listopada 2005 r. do 15 maja 2006 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w L. oraz 3) od 08 listopada 2006 r. do 21 sierpnia 2011 r. w Miejskim Zakładzie (...) w Ś. Sp. z o.o. z siedzibą w L..

Zdaniem Sądu, wnioskodawca legitymuje się wymaganym stażem pracy na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów, czyli rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 42 ze zm.). Nabył on prawo do emerytury pomostowej, ponieważ dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów, tj. art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Analizując charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od 25 stycznia 1989 r. do 30 czerwca 2005 r. i od 01 lipca 2005 r. do 08 lipca 2005 r. w (...) na stanowisku mistrza zmianowego i palacza kotłowego, Sąd uznał, że ww. okres zatrudnienia stanowił pracę w warunkach szczególnych. Wnioskodawca wykonywał w tym czasie prace wskazane w wykazie A, dział XIV, punkt 24 polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r.

W orzecznictwie przyjęto, że wymagana ścisła wykładnia tego unormowania nakazuje uzależniać uznanie czynności ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno – technicznego za pracę w szczególnych warunkach od spełnienia łącznie dwóch przesłanek. Po pierwsze dozór ten musi być sprawowany na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A. Nie wyklucza to zatem możliwości zatrudnienia w danym oddziale osoby niewykonywającej pracy w warunkach szczególnych, jednakże dominować powinni pracownicy zajmujący stanowiska objęte wykazem A. Po drugie dozór ten musi być sprawowany bezpośrednio, tj. osobiście. Tylko takie sprawowanie kontroli jest pracą wykonywaną w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, ujętą w punkcie 24, działu XIV, wykazu A ww. rozporządzenia. Z kolei jeśli nadzór spełnia te dwa warunki, a nadto wykonywany jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku związanym z określoną w wykazie kontrolą lub dozorem inżynieryjno – technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności administracyjno – biurowe (sporządzenie dokumentacji, prace biurowe, planowane zleceń produkcyjnych, ustalanie podziału pracy dla pracowników), ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 r., II UK 31/09 oraz z dnia 02 października 2013 r., II UK 69/13).

Podzielając powyższe zapatrywania prawne i mając na uwadze schemat organizacyjny pracy wnioskodawcy, jaki wyłonił się w toku postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy uznał, że w spornym okresie wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy dozór w rozumieniu działu XIV, poz. 24, wykazu A, uprawniający do wcześniejszej emerytury.

Stan faktyczny, w tym rzeczywisty charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie, w niniejszej sprawie został bezspornie potwierdzony w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym. Sąd oparł się w szczególności o zeznania świadków, przesłuchanie wnioskodawcy i przedłożone dokumenty w aktach osobowych. Dokonując analizy

i oceny zeznań świadków i przesłuchania wnioskodawcy Sąd orzekający uznał je za w pełni wiarygodne. Zeznania te są wyczerpujące, wzajemnie się uzupełniają i korelują z dokumentami osobowymi skarżącego.

Podstawowym zadaniem wnioskodawcy było nadzorowanie pracy palaczy oraz nadzór nad prawidłowością całego procesu technologicznego (w szczególności poprzez częste sprawdzanie parametrów kotłów ciepłowniczych, decydowaniu ile kotłów będzie pracowało, ewentualnie, które zostaną wyłączone), nadzór nad usuwaniem awarii, a także wydawanie poleceń podległym pracownikom. Czynności polegające na kontrolowaniu paramentów wnioskodawca wykonywał co godzinę, przy czym odnotowywał każdą wartość najpierw w zeszycie, a następnie w przeznaczonych do tego księgach. Sprawdzał także temperaturę zasilania, powrotu oraz temperaturę zewnętrzną na hali kotłów. Przygotowywanie harmonogramu prac remontowych, w tym sporządzanie niezbędnej dokumentacji należało zdaniem Sądu zaliczyć do czynności ściśle związanych z procesem technologicznym wytwarzania ciepła, a przede wszystkim wykonywanych raczej sporadycznie, ponieważ oczywistym pozostaje, że znacząca część prac remontowych wykonywana była głównie w okresie letnim. Z zeznań K. C. wynikało, że wnioskodawca zajmował się sporządzaniem harmonogramu prac remontowych, to jednak świadek dodał jednocześnie, że w późniejszym czasie zatrudnieni zostali dodatkowi dwaj pracownicy, co oznaczało, że część obowiązków wnioskodawcy w tym zakresie została na nich sędowana. Sąd nie neguje, że przesłuchani w sprawie świadkowie (W. Ł., K. C. i J. P.) wskazywali w swoich zeznaniach także na inne czynności wykonywane przez wnioskodawcę, w szczególności prace biurowe polegające na prowadzeniu ewidencji pracowników zatrudnionych w obiekcie czy podpisywaniu kart urlopowych, to jednak należało mieć na uwadze, że jak wynikało z zeznań J. P., wnioskodawca kierował grupą składającą się z 2 do 5 – 6 pracowników, dlatego też Sąd uznał, że nadzór w zakresie kadrowym (nie merytorycznym) nie był szeroki, bowiem grupa, którą kierował ubezpieczony nie była liczna, stąd należało przyjąć, że czas potrzebny na wykonanie prac typowo biurowych nie mógł być długi i stanowił marginalną część wykonywanych przez odwołującego zadań. Podobnie odnieść należało się do czynności dotyczących rozliczenia opału. Rozliczanie stanowiło integralną część większej całości polegającej na nadzorze nad wytwarzaniem ciepła przez zakład i dostarczaniem go mieszkańcom.

Sąd dostrzegł również, że wnioskodawca zajmował się nadzorowaniem nie tylko pracy palaczy, ale także m.in. ślusarza i automatyka. Okoliczność ta nie mogła jednak wykluczać zakwalifikowania pracy wnioskodawcy jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ dozór musi być sprawowany na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A. Takimi podstawowymi pracami były prace palacza, co wynikało już z samego charakteru zakładu pracy (wykaz A, dział XIV, punkt 1). W odniesieniu do pracowników zajmujących się uzdatnianiem wody Sąd za wiarygodne uznał wyjaśnienia wnioskodawcy, który podał, że osoby te podlegały bezpośrednio kierownikowi zakładu.

Wykonywane czynności na stanowisku mistrza zmianowego przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej wymagały od wnioskodawcy bezpośredniego zaangażowania poprzez nadzór nad pracami podległych mu palaczy, a także ściślego sprawdzania parametrów pracy kotłów. Zaangażowanie to było znaczne – ubezpieczony stale i na bieżąco (co godzinę) kontrolował parametry, doraźnie zajmował się również usuwaniem awarii. Czynności nadzoru wykonywał bezpośrednio, na terenie zakładu, nie wyłączał się innymi pracownikami. Dodatkowe nałożone obowiązki biurowe (nierozdzielnie związane ze stanowiskiem mistrza), wnioskodawca wykonywał codziennie, ale przeznaczając na to niewiele czasu.

W tej mierze Sąd pragnie nadto podkreślić, że za nieuzasadnione należało uznać zarzuty organu rentowego, iż stanowiska pracy wskazane w poszczególnych świadectwach pracy nie zostały określone zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem powołanych przepisów branżowych. Tzw. „przepisy branżowe” nie mają charakteru wiążącego, a ocena, czy określona praca może być uznana za pracę w warunkach szczególnych dokonywana jest na podstawie powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. oraz załączonych do niego wykazów. Tym samym, określenie przez pracodawcę stanowiska pracy w sposób niezgodny z przepisami resortowymi, nie stanowi przeszkody do uznania tej pracy za pracę w warunkach szczególnych, jeżeli praca faktycznie przez ubezpieczonego wykonywana, została wymieniona w wykazie powołanego wyżej rozporządzenia.

Sąd nie miał wątpliwości, że praca wykonywana przez L. K. (1) w okresach: od 01 lipca 2005 r. do 08 lipca 2005 r. w (...), od 02 listopada 2005 r. do 15 maja 2006 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) S.A. i od 08 listopada 2006 r. do 21 sierpnia 2011 r. w Miejskim Zakładzie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś. na stanowisku palacza kotłów wysokoprężnych nie mogła zostać zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych. Przesłuchani w sprawie świadkowie – A. Ł. i K. C., którzy pracowali z wnioskodawcą w Miejskim Zakładzie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś., byli zgodni co do tego, że wnioskodawca tylko w okresach od września do maja każdego roku ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z obsługą kotłów wodnych, służących do ogrzewania obiektów na terenie miasta Ś. i okolicznych miejscowości, obsługą pomp, układu nawęglania oraz układu odzūżlania. Natomiast poza sezonem grzewczym wnioskodawca zajmował się pracami konserwacyjnymi i remontowymi pomp, wentylatorów i kotłów. Pracował wówczas jako pomocnik ślusarza, pomocnik spawacza oraz pomocnik elektryka. Oczywistym pozostawało, że w sezonach grzewczych wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych (wykaz A, dział XIV, punkt 1 – prace palaczy niezautomatyzowanych kotłów parowych lub pieców przemysłowych), jednak poza sezonami wykonywane przez niego czynności nie miały takiego charakteru, stąd wykonywana przez niego praca nie była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Oznaczało to, że praca wykonywana przez L. K. (1) pomiędzy lipcem 2005 r. a sierpniem 2011 r. nie mogła być uznana nie tylko za pracę w warunkach szczególnych na gruncie poprzednio obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r., ale i w świetle obecnie obowiązującej ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. Stosownie do treści art. 4 pkt 2 ww. ustawy prawo do świadczenia przysługuje pracownikowi, który po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tego przepisu, tj. wyszczególnionych w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy. Prace palaczy niezautomatyzowanych kotłów parowych lub pieców przemysłowych zostały zakwalifikowane do pracy w warunkach szczególnych na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r., to jednak prace te nie zostały wymienione w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Skoro zatem prace palaczy niezautomatyzowanych kotłów parowych lub pieców przemysłowych L. K. (1) wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r., to okres ten nie mógł zostać uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej.

Analiza charakteru wcześniejszych prac wykonywanych przez L. K. (1) w latach 1989 – 2005 prowadziła jednak do wniosku, że prace te należy również traktować jako prace w szczególnych warunkach na gruncie ustawy o emeryturach pomostowych (załącznik numer 2 do ustawy, punkt 13 – prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego oraz punkt 14 – prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego).

W celu wyjaśnienia tych kwestii Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu bhp oraz urządzeń, sieci, maszyn i instalacji elektrycznych. W opinii biegły odniósł się szczegółowo do cech stanowiska pracy zajmowanego przez wnioskodawcę w latach 1989 – 2005 w (...). Podstawowym obowiązkiem mistrza zmianowego jest nadzór nad prawidłowym przebiegiem procesu technologicznego, monitorowanie realizacji zadań produkcyjnych oraz udział w doskonaleniu procesu produkcyjnego. Prace bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię ciepłą wymagają szczególnej koncentracji i odpowiedzialności, a także sprawności psychofizycznej niezbędnej do zapewnienia pełnej kontroli parametrów bloków i trafności podejmowanych decyzji. Ewentualne odchylenia paramentów procesu technologicznego powinny być bez zbędnej zwłoki korygowane, tak aby nie dopuścić do awarii. Te właśnie zadania należały do wnioskodawcy, stąd jego pracę należało uznać za odpowiedzialną, także z tego powodu, iż niewłaściwe wykonanie powyższych zadań mogło spowodować bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa publicznego. Biegły zaliczył zakład pracy, w którym wnioskodawca wykonywał czynności do zakładów, w których możliwe jest wystąpienie awarii technicznych lub poważnych awarii, co odnosiło się do prac wymienionych w punktach 13 i 14 załącznika nr 2 do ustawy. Zakład energetyki ciepłej jako charakterystyczna grupa wytwarzająca energię ciepłą, parę i wodę są zakładami o wzmożonym ryzyku, które mogą spowodować zagrożenie publiczne w przypadku awarii.

L. K. (1) legitymował się uprawnieniami szczególnymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. z 2003 r. Nr 89, poz. 828). Wnioskodawca posiadał udokumentowane kwalifikacje typu E.

Pracę wykonywaną przez L. K. (1) w latach 1989 – 2005 na stanowisku mistrza zmianowego należało zatem uznać za pracę w warunkach szczególnych na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o emeryturach pomostowych. Tym samym wnioskodawca nabył prawo do tej emerytury na podstawie art. 49 ww. ustawy. Ubezpieczony nie wykonywał wprawdzie po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, jednak spełniał pozostałe warunki określone w art. 4 pkt 1 – 5 i 7 i art. 5 – 12, a w dniu wejścia w życie ustawy posiadał wymagany okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Mając powyższe na uwadze, Sąd – zgodnie z treścią art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – uwzględnił odwołanie L. K. (1) orzekając o zmianie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 01 lutego 2013 r., znak (...) i przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej od dnia 15 stycznia 2013 r.

Ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury pomostowej w dniu 15 stycznia 2013 r., dlatego też Sąd przyznał przedmiotowe świadczenie od dnia złożenia wniosku, czyli od 15 stycznia 2013 r. (art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej).

W punkcie II wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Rozstrzygnięcie to wymaga przytoczenia treści przepisu art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Organ rentowy, będąc związany ograniczeniami dowodowymi, nałożonymi na ten organ w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, nie dysponował niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego, po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że spełnił warunki wymagane przepisami art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sumując, Sąd uznał, że wydając decyzję w dniu 01 lutego 2013 r. organ rentowy w postępowaniu administracyjnym nie naruszył przepisów i zasad tego postępowania. Tym samym, Zakład Ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania ma za podstawę przepis art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty te złożyło się: wynagrodzenie pełnomocnika za prowadzenie sprawy przed Sądem I instancji w kwocie 60 zł (§ 12 ust. 2 ww. rozporządzenia), wynagrodzenie pełnomocnika za prowadzenie sprawy przed Sądem II instancji w kwocie 120 zł (§ 13 ust. 1 punkt 2 ww. rozporządzenia) oraz koszty dojazdu pełnomocnika procesowego na rozprawę do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i do Sądu Okręgowego w Legnicy (120 zł i 167 zł); łącznie 467 zł. Omyłkowo Sąd w wymienionych kosztach procesu nie ujął opłaty sądowej od apelacji w kwocie 30 zł. Zgodnie z § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia (w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia odwołania), stawki minimalne w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego wynoszą 60 zł. W ocenie Sądu, w sprawie brak było podstaw

do przyznania pełnomocnikowi z uwagi na nakład jego pracy, prawa zwielokrotnionej stawki minimalnej (§ 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia).